

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8Co/9/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515211632
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3515211632.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Legerskej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a JUDr. Ivety Sopkovej, v spore žalobcu 1/: P. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/X, P., žalobkyne 2/: O. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/X, P., žalobcu 3/: P. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/X, P., žalobkyne 4/: T. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. ulica XXX/XX, W., všetci právne zastúpení: T. Y. U., advokátka, B. U. XX, B. T. nad P., proti žalovanému 1/: Z. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX, žalovanému 2/: TREROSE, spol. s r.o., so sídlom J. Zigmundíka 296/6, Vrbové, IČO: 36 770 965, obaja právne zastúpení: Y. Y. R., advokát v O., O. O. XX, žalovanému 3/: UNIQA poisťovňa, a.s., so sídlom Krasovského 15, Bratislava, IČO: 00 653 501, právne zastúpenému: PRK Partners s.r.o., so sídlom Hurbanovo nám. 3, Bratislava, IČO: 35 978 643, o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy a iné, o odvolaniach žalovaných 1/, 2/, 3/ proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 8C/255/2015-78 zo dňa 17. júla 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd p o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch I., II. III., IV. a VI.

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku IX. z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol o nárokoch žalobcov 1/ až 4/ na náhradu nemajetkovej ujmy a o nároku žalobcu 3/ na náhradu škody tak, že výrokom I. uložil žalovaným 1/, 2/, 3/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 15.000,- Eur, a to žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne, s tým, že povinnosť žalovaného 3/ zaniká v rozsahu plnenia žalovaných 1/ a 2/, a povinnosť žalovaných 1/ a 2/ vo vzťahu k žalovanému 3/ zaniká v rozsahu plnenia žalovaného 3/, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. žalovaným 1/, 2/ a 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 10.000,- Eur, a to žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne, s tým, že povinnosť žalovaného 3/ zaniká v rozsahu plnenia žalovaných 1/ a 2/, a povinnosť žalovaných 1/ a 2/ vo vzťahu k žalovanému 3/ zaniká v rozsahu plnenia žalovaného 3/, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. žalovaným 1/, 2/ a 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 10.000,- Eur, a to žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne, s tým, že povinnosť žalovaného 3/ zaniká v rozsahu plnenia žalovaných 1/ a 2/, a povinnosť žalovaných 1/ a 2/ vo vzťahu k žalovanému 3/ zaniká v rozsahu plnenia žalovaného 3/, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom IV. žalovaným 1/, 2/ a 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 4/ sumu 10.000,- Eur, a to žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne, s tým, že povinnosť žalovaného 3/ zaniká v rozsahu plnenia žalovaných 1/ a 2/, a povinnosť žalovaných 1/ a 2/ vo vzťahu k žalovanému 3/ zaniká v rozsahu plnenia žalovaného 3/, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom V. žalobu žalobcov 1/, 2/, 3/ a 4/ v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy nad priznanú sumu zamietol. Výrokom VI. žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 1.417,37 Eur, a to spoločne a nerozdielne, do 3 dní od

právoplatnosti rozsudku. Výrokom VII. konanie v časti uplatneného nároku žalobcu 3/ voči žalovaným 1/, 2/ a 3/ o zaplataenie sumy 1.400,- Eur zastavil. Výrokom VIII. žalobu v časti uplatneného nároku žalobcu 3/ voči žalovanému 3/ o zaplataenie sumy 1.417,37 Eur zamietol. Výrokom IX. žalobcovi 1/, 2/, 3/, a 4/ priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dňa 20.12.2012 došlo k dopravnej nehode osobného motorového vozidla značky G. I. W., EČV: L. pričom ako vodič bol v čase nehody žalovaný 1/. Pri nehode bola usmrtená V. I.. V. I. bola manželkou žalobcu 1/ a matkou žalobcov 2/, 3/ a 4/. Medzi žalovaným 3/ a žalovaným 2/ ako držiteľom motorového vozidla bola uzatvorená zmluva č. XXXXXXXXXXXX o povinnom zmluvnom poistení, ktorej predmetom bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou predmetného motorového vozidla. Tieto skutočnosti neboli v konaní sporné. Na základe vykonaného dokazovania, po právnom posúdení veci súd prvej inštancie konštatoval, že nakoľko žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla spôsobil dňa 20.12.2012 dopravnú nehodu, na následky ktorej zomrela manželka žalobcu 1/, ktorá bola matkou žalobcov 2/, 3/, 4/ a vina žalovaného 1/ bola preukázaná v trestnom konaní, s poukazom na ust. § 15 Obč. zák. boli žalobcovia 1/ až 4/ oprávnení požadovať náhradu za nemajetkovú ujmu z titulu neoprávneného zásahu do ich súkromného, resp. rodinného života a osobnostných práv. Poukázal na to, že zodpovednosť žalovaného 1/ a žalovaného 2/ za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov, a to do práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich blízkej príbuznej natrvalo narušený, je daná s poukazom na ust. § 11 Občianskeho zákonníka v spojení s § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka (žalovaný 1/ ako vodič predmetného motorového vozidla) a § 427 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (žalovaný 2/ ako prevádzateľ predmetného motorového vozidla). Protiprávnym konaním žalovaného 1/ došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov. Priebeh dopravnej nehody je popísaný vo výroku rozsudku Okresného súdu v Piešťanoch č.k. 1T/114/2014-324 zo dňa 09.11.2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 6To/104/2015-375 zo dňa 27.09.2016. V súlade s § 193 CSP je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, a o tom, kto ho spáchal. Predpokladom zodpovednosti a vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka je existencia neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého nemajetkovú ujmu vyvolať, ktorá je v príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a jeho protiprávnosťou. Uvedené predpoklady boli v prejedávanej veci naplnené. Zo strany žalovaného 1/ došlo k protiprávnemu konaniu spočívajúcemu v porušení dôležitej povinnosti uloženej mu zákonom pri riadení motorového vozidla. Žalovaný 2/ je, resp. v čase nehody bol prevádzateľom predmetného motorového vozidla. Žalovaný 1/ a 2/ zodpovednosť nenamietali, námietky žalovaného 1/ a 2/ smerovali len voči uplatnenej výške nemajetkovej ujmy jednotlivými žalobcami. K namietanej pasívnej legitímácii žalovaného 3/ prvoinštančný súd uviedol, že s použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody na zdraví“ v ustanovení § 4 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, bolo potrebné dospieť k záveru, že v rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Túto je potrebné v širšom ponímaní považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia. Eurokonformný výklad prichádza do úvahy predovšetkým vtedy, ak je vnútroštátny predpis nepresný a necháva súdnemu orgánu priestor pre úvahu, resp. eurokonformná interpretácia môže poslúžiť na účely vyplnenia medzery vnútroštátneho právneho predpisu ustanoveniami práva Únie. Vnútroštátny súd, ktorý aplikuje vnútroštátne právo, je pritom povinný vykladať ho čo najviac v zmysle znenia a cieľov smernice, aby sa dosiahol smernicou sledovaný účinok. Zásada eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva platí nielen v prípade vnútroštátnych ustanovení osobitne prijatých na vykonanie smernice, ale vzťahuje sa na vnútroštátne právo ako celok, vrátane vnútroštátnej judikatúry. Vnútroštátne orgány aplikácie práva majú pritom v rámci svojich právomocí vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, aby sa zabezpečila úplná účinnosť smernice a dosiahnutie jej cieľa, bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok. Je potrebné zdôrazniť, že z hľadiska výkladu smerníc Rady 72/166/EHS, č. 84/5/EHS, č. 90/232/EHS (v roku 2009 konsolidovaných smernicou 2009/103), je potrebné ustáliť len taký právny záver, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy

spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, pretože jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo, a to v ustanovení § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie poukázal na aktuálnu rozhodovaciu činnosť NSR ako aj na rozhodnutia ÚS SR týkajúce sa problematiky nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd, z ktorých vyplýva, že aj nároky z titulu nemajetkovej ujmy sú zahrnuté do zákonného poistného krytia náhrady škody. Okrem toho poukázal aj na rozhodnutie súdneho dvora EÚ vo veci C - 22/12 (Haasová). Podľa záverov súdneho dvora čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972, čl. 1

ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 a čl. 1 ods. 1 tretej smernice Rady 90/232/EHS z 14.05.1990 sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy ako pozostalých po obeti dopravnej nehody, ktorá im bola spôsobená smrťou ich blízkej osoby, je zahrnutá do zákonného poistného krytia o náhrade škody,

a žalovaný 3/ je pasívne legitimovaný v tejto veci. K námietke premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, vznesenej žalovaným 3/, súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011, ktorý vyslovil záver, že začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby náhrady na nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov. K takémuto neoprávnenému zásahu došlo dňa 20.12.2012 (predmetná dopravná nehoda, v dôsledku ktorej došlo k smrti V. I.). Žalobcovia podali žalobu dňa 18.12.2015, teda v trojročnej premlčacej lehote, ktorá uplynula dňa 20.12.2015 (posledný deň možnosti podať žalobu v premlčacej lehote), resp. dňa 21.12.2015, kedy by už bol nárok žalobcov premlčaný. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je nárok podľa ust.

§ 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, nejde o škodu. Na náhradu nemajetkovej ujmy nie je možné aplikovať ustanovenie o premlčaní podľa § 106 Občianskeho zákonníka. Použitie ust. § 420 ods. 2 a 427 a nasl. sa uplatňuje len pri určení zodpovednosti za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolanej osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Pri skúmaní primeranosti výšky nároku žalobcov 1/ až 4/ na náhradu ich nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie zohľadnil v zmysle § 13 ods. 3 Obč. zák. ako kritériá závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a po zohľadnení uvedených kritérií s prihliadnutím na status žalobcov 1/ a 4/ k V. I. dospel k záveru, že nemajetková ujma vo vzťahu k žalobcovi 1/ ako manželovi V. I. je primeraná v sume 15.000,- Eur a vo vzťahu k žalobcom 2/, 3/ a 4/ ako plnoletým deťom vo výške 10.000,- Eur. Uvedený nárok žalobcov im bol priznaný s poukazom na § 11 a § 13

ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka. Žalovaný 1/ a 2/ sú zaviazaní na plnenie spoločne

a nerozdielne, povinnosť žalovaného 3/ zaniká v rozsahu plnenia žalovaných 1/ a 2/,

a povinnosť žalovaných 1/ a 2/ vo vzťahu k žalovanému 3/ zaniká v rozsahu plnenia žalovaného 3/. Vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcov v časti uplatnenej nemajetkovej ujmy ako nedôvodnú zamietol. Pokiaľ sa žalobca 3/ proti žalovaným 1/, 2/, 3/ domáhal náhrady škody z titulu nákladov vynaložených na pohreb vo výške 1.414,37 Eur, súd prvej inštancie voči žalovanému 3/ žalobu v tejto časti zamietol z dôvodu ním úspešne vznesenej námietky premlčania, keď konštatoval, že žalobca 3/ si náhradu týchto nákladov voči žalovanému 3/ uplatnil žalobou podanou na súde až dňa 18.12.2015, teda po uplynutí 2 - ročnej subjektívnej premlčacej lehoty (§ 106 ods. 1 Obč. zák.), keď s poukazom na začiatok plynutia premlčacej lehoty najneskôr dňom 12.01.2015 táto uplynula dňa 12.01.2015. K náhrade tejto škody v zmysle § 420 a § 427 Obč. zák. zaviazal spoločne a nerozdielne žalovaných 1/, 2/, keď jej výšku mal za preukázanú predložením listinných dôkazov (faktúr a pokladničných dokladov) preukazujúcich skutočne vynaložené náklady na obstaranie pohrebu a žalovaní 1/, 2/ ju navyše ani nerozporovali. Konanie v časti o zaplatenie náhrady škody vo výške 1.400 Eur zastavil podľa § 145 CSP z dôvodu čiastočného späťvzťatia žaloby žalobcom 3/. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP a uviedol, že žalobcom 1/ až 4/ patrí plná náhrada trov konania i keď boli čiastočne neúspešní, pretože výška nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu a čo do základu bola žaloba podaná dôvodne.

2. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaní 1/, 2/.

3. Žalovaní 1/, 2/ v odvolaní namietli výšku priznanej nemajetkovej ujmy, proti nároku žalobcu 3/ na náhradu škody vo výške 1.417,37 Eur priznanej mu rozhodnutím prvoinštančného súdu vo výroku VI. vzniesli námietku premlčania a žalovaný 1/ namietol svoju pasívnu legitimáciu v spore z dôvodu, že len

plnil úlohy určené žalovaným 2/, a preto nie je v predmetnom spore daná jeho zodpovednosť, s čím sa prvoinštančný súd náležite nevysporiadal. Priznanú výšku nemajetkovej ujmy žalovaní 1/, 2/ označili za neprimerane vysokú v porovnaní s ich majetkovými pomermi, boli názoru, že priznaná náhrada by mala spĺňať požiadavku primeranosti a nemala by mať pre žalované osoby likvidačný charakter. Domáhali sa aplikácie testu proporcionality v zmysle rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky. Poukázali na to, že v danom prípade ide o kumuláciu nárokov najbližších príbuzných, preto je potrebné obzvlášť citlivo prihliadnuť na zachovanie princípu primeranosti. Súdu prvej inštancie vytýkali, že sa vôbec nezaoberal majetkovými pomermi obchodnej spoločnosti - žalovaného 2/, ani tým, že žalovaný 1/ je dôchodca, pričom platobná neschopnosť žalovaného 2/ likviduje priamo aj žalovaného 1/. Domnievali sa, že pri priznávaní nemajetkovej ujmy nebol zachovaný princíp primeranosti, ak bola všetkým súrodencom priznaná rovnaká suma, pretože vzájomné väzby neboli preukázané rovnako. Žalovaní 1/, 2/ uviedli, že nemajú v úmysle zľahčovať svoju vinu, ale považovali za potrebné prihliadnuť na okolnosť kumulácie nárokov žalobcov a na možnosť plniť z ich strany tak, aby rozhodnutie súdu bolo vyvážené. Navrhli preto, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, že im uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 6.000 Eur, žalobkyni 2/ sumu 5.000 Eur, žalobcovi 3/ sumu 3.000 Eur a žalobkyni 4/ sumu 3.000 Eur, a to spoločne a nerozdielne so žalovaným 3/. Zároveň navrhli, aby odvolací súd žalobu žalobcu 3/ v časti o náhradu škody vo výške 1.417,37 Eur vo vzťahu k nim zamietol.

4. Žalovaný 3/ odvolaním napadol rozsudok súdu prvej inštancie v časti vo výrokoch I., II., III., IV. a IX. z dôvodu podľa § 365 ods. 1 CSP, nakoľko súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, skutkový stav veci zistil neúplne a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný 3/ predovšetkým namietol nedostatok jeho vecnej pasívnej legitímácie v spore. Pokiaľ súd prvej inštancie vyvodil jeho pasívnu vecnú legitímáciu z ust. § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z., ktorý vyložil tak široko, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu majetkovej ujmy, pričom svoje závery oprel predovšetkým o rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-22/12 zo dňa 24.10.2013 (rozsudok SD EÚ vo veci Haasová). Žalovaný 3/ poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorých bol vyslovený záver, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je zahrnutá do rozsahu poistenia zodpovednosti za prevádzku motorového vozidla. Pokiaľ sa v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyskytli názory, ktoré zaujali ohľadne otázky pasívnej vecnej legitímácie poisťovní opačný záver, teda že pasívna vecná legitímácia poisťovní v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy zo zák. č. 381/2001 Z.z. je daná, tieto rozhodnutia žalovaný označil za arbitrárne a nezákonné pre nedodržanie postupu podľa § 48 ods. 1 CSP a vzhľadom k tomu ich nemožno považovať za smerodajné rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré by zvrátili ustálenú súdnu prax Najvyššieho súdu SR v danej otázke. Žalovaný 3/ taktiež poukázal na nesprávnosť výkladu rozsudku SD EÚ vo veci Haasová, pretože ak aj týmto rozsudkom došlo k výkladu cieľa tzv. motorových smerníc v takom zmysle, že majú zaviazat členské štáty na prijatie vnútroštátnej právnej úpravy zabezpečujúcej, že poškodeným bude nahradená ich ujma nielen v majetkovej, ale aj v nemajetkovej sfére, je potrebné od rozsahu povinností kryť poistením spôsobenú škodu pri dopravnej nehode odlišovať spôsob, akým členské štáty majú rozsah povinností daný tzv. motorovými smernicami zabezpečiť. Súdny dvor v predmetnom rozhodnutí teda v podstate uviedol, že kým členské štáty majú záväzok zachovať pojem „rozsah povinností kryť poistením spôsobenú škodu“ jednotne v súlade s motorovými smernicami, to, akým spôsobom členské štáty svoj záväzok splnia a akým spôsobom uvedený pojem transformujú do vnútroštátneho práva, je už vecou členského štátu. Ak súd prvej inštancie vyložil pojem „škoda na zdraví“ tak, že doň jednoducho zahrnul aj nemajetkovú ujmu, nahradil tým pojem vnútroštátneho predpisu pojmom európskeho práva. Vnútroštátny súd sa však nemôže odvolávať na obsah smernice, ak by taký výklad bol contra legem vnútroštátnemu právu a aj v rozpore so všeobecnými zásadami práva. Aj v prípade eurokomfortného výkladu je predmetom výkladu vnútroštátny predpis a na jeho výklad sa použijú výkladové metódy vnútroštátneho práva. Zákaz eurokomfortného výkladu contra legem má zabrániť tomu, aby bol vnútroštátny súd vykladať vnútroštátne právo v rozpore s jeho výslovným znením. Súd prvej inštancie pochybil v tom, keď stotožnil pojem výklad contra legem s pojmom výklad contra constitutionem. Žalovaný 3/ zdôraznil, že slovenské právo zásadne a konzistentne rozlišuje medzi škodu a nemajetkovou ujmu a v tomto smere poukázal na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k povahe škody. Ak by aj odvolací dospel k záveru, že aj nemajetkovú ujmu je potrebné považovať za škodu, čo podľa názoru žalovaného vzhľadom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu nie je možné, potom by to znamenalo, že jeden nárok - škoda na zdraví, sa odškodňuje podľa dvojakých zásad, dvojakou sa premlčuje a na vznik jedného nároku by poškodený musel preukazovať

splnenie rôznych predpokladov. Z uvedeného je zrejmé, že extenzívny výklad pojmu škoda, zahŕňajúci aj náhradu za nemajetkovú ujmu, je neprípustný a ani prípadný eurokomfortný výklad túto hranicu nemôže prekonať. Pokiaľ aj prvoinštančný súd odkazoval na rozhodovacia činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky, žalovaný 3/ poukázal na to, že ústavný súd v citovaných rozhodnutiach neposudzoval vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, ale len jeho ústavnú udržateľnosť z hľadiska základných práv účastníka konania. Ústavný súd teda neposudzoval správnosť výkladu pojmu škoda použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, ale posudzoval, či takýto, hoci aj contra legem výklad, nepredstavuje zároveň postup contra constitutionem. Žalovaný 3/ vyjadril presvedčenie, že súd prvej inštancie použil eurokomfortný výklad contra legem, čiže tak, ako ho vnútroštátna metóda výkladu nepripúšťa. Žalovaný 3/ zdôraznil, že priamy účinok tzv. motorových smerníc je však v danom prípade, s poukazom na ustálenú judikatúru súdneho dvora EÚ, vylúčený. Žalovaný 3/ sa nestotožnil ani s vyhodnotením dôvodnosti námietky premlčania, ktorú vzniesol proti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Uviedol, že aj keď trvá na nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácii v predmetnom spore, za predpokladu, že by mal byť pasívne vecne legitímovaný, tak ako to konštatoval prvoinštančný súd, potom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči nemu musí byť premlčaný. Podľa názoru žalovaného 3/ ust. § 101 Obč. zák., ktoré na posúdenie námietky premlčania aplikoval súd prvej inštancie, je možné použiť iba v prípade, že ostatné ustanovenia Občianskeho zákonníka neustanovujú inak. V ust. § 106 Občiansky zákonník upravuje premlčaciu dobu inak, ak ide o právo na náhradu škody. Ak teda súd prvej inštancie dospel k záveru, že on, žalovaný 3/, zodpovedá za náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku extenzívneho výkladu pojmu škoda, na posúdenie premlčania mal aplikovať ust. § 106 Obč. zák. Keďže škodová udalosť vznikla 20.12.2012 a žalobcami bola žaloba podaná na súd až 18.12.2015, teda viac ako 2 roky odo dňa vzniku škodovej udalosti, právo žalobcov sa premlčalo. Žalovaný 3/ uviedol, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je vnútorne nekonzistentné, pretože na jednej strane sa v ňom stotožňuje pojem náhrady nemajetkovej ujmy s náhradou škody, avšak vo vzťahu k premlčaniu sa v ňom uvádza, že tieto dva inštitúty je nutné rozlišovať. Žalovaný 3/ poukázal na to, že použitím výkladu prvoinštančného súdu by sa dospelo k záveru, že jeden nárok - náhrada nemajetkovej ujmy, sa posudzuje podľa dvojakých zásad pre účely vzniku nároku sa jedná o škodu na zdraví, ale pre účely premlčania sa takýto nárok už za škodu nepovažuje. Žalovaný 3/ ďalej označil uplatnenú náhradu za nemajetkovú ujmu za neprimerane vysokú a účelovú. Poukázal na to, že požadovaním neprimerane vysokej sumy žalobcovia počítajú s tým, že v prípade, ak odvolací súd dospeje k pasívnej vecnej legitímácii jeho, žalovaného 3/, tejto sumy sa aj reálne domôžu, hoci od žalobcu 1/ by zjavne náhradu nemajetkovej ujmy spolu vo výške 65.000 Eur nepožadovali. Žalovaný 3/ poukázal na to, že on ako poisťovňa neplní vedľa škodcu, ale namiesto neho, čo znamená, že pri výške tejto náhrady sa musia skúmať prioritne majetkové pomery tak poškodených ako aj škodcov, pričom náhrada nemajetkovej ujmy nemôže mať voči škodcovi likvidačný charakter. Táto náhrada totiž nie je trestom za smrť blízkej osoby, ale je symbolickou satisfakciou za nešťastné následky škodových udalostí. Žalovaný 3/ poukázal na príjem žalovaného 1/ ako dôchodcu a na výsledky podnikateľskej činnosti žalovaného 2/, ako aj na niekoľko rozhodnutí, ktorými boli právoplatne priznané náhrady za nemajetkovú ujmu v rozsahu do 10.000 Eur. Žalovaný 3/ zdôraznil, že s majetkovými pomermi a s primeranosťou požadovanej náhrady sa prvoinštančný súd nevysporiadal. Okrem vyššie uvedeného vyjadril nesúhlas aj s výrokom týkajúcim sa nároku žalobcov na náhradu trov konania. Akceptoval pritom, že súd prvej inštancie mu nepriznal trovy konania z dôvodu, že charakter konkrétneho sporu - konanie o nemajetkovej ujme závisí na úvahe súdu. Poukázal na ust. § 255 CSP a zdôraznil, že žalobcovia zavinili zastavenie konania v časti o zaplatenie sumy 1.400 Eur tým, že vzali žalobu čiastočne späť, preto minimálne v tejto časti by mu mala byť priznaná náhrada trov konania vo výške 100 %. Žalovaný 3/ z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Žalobcovia 1/ až 4/ sa k podaným odvolaniam písomne nevyjadrili.

6. Odvolací súd vec prejednal podľa § 379 a § 380 v rozsahu podaných odvolaní, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že čiastočne opodstatnené je len odvolanie žalovaného 3/ proti výroku IX. týkajúceho sa nároku žalobcov 1/ až 4/ na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak vo zvyšnej časti napadnutej odvolaním, a to vo výrokoch I., II., III., IV. a VI. je rozsudok prvoinštančného súdu vecne správny.

7. Preskúmaním napadnutého rozsudku vo veci samej odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne právne posúdil. Riadne

sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami a argumentmi strán sporu, v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Prijaté právne závery súd prvej inštancie vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru o opodstatnenosti nárokov žalobcov 1/ až 4/ proti žalovaným 1/, 2/, 3/ v rozsahu vymedzenom vo výrokoch I., II., III., IV. a VI. odvolací súd sa v celom rozsahu s jeho skutkovými závermi a právnym posúdením veci stotožňuje a na ne poukazuje.

8. K jednotlivým odvolacím námietkam žalovaných 1/, 2/, 3/ odvolací súd uvádza nasledovné:

9. Je zrejmé, že v prejednávanej veci sa žalobcovia 1/ až 4/ domáhali proti žalovaným 1/, 2/, 3/ ochrany pred neoprávneným zásahom do ich osobnostných práv v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej zomrela manželka žalobcu 1/, ktorá bola matkou žalobcov 2/ až 4/, a to vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 11 a § 13 Obč. zák. a žalobca 3/ požadoval od žalovaných 1/, 2/ aj náhradu škody podľa § 420 Obč. zák. titulom nákladov vynaložených na obstaranie pohrebu.

10. Občianskoprávnu ochranu telesnej integrity človeka (ochranu života a zdravia) zabezpečuje predovšetkým Ústava Slovenskej republiky v čl. 15 a ust. § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), ktoré spoločne predstavujú konkretizáciu čl. 7, 8, 10, 11, 13 a 14 Listiny základných práv a slobôd. Právna prax pri posudzovaní a rozhodovaní o práve na ochranu osobnosti pritom vychádza z extenzívneho výkladu práva a poukazuje na rozhodnutia Európskej komisie a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúce sa interpretácie a aplikácie článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (napr. rozsudok ESLP zo dňa 21.06.1988 vo veci Berrhab proti Holandsku). Súčasťou práva na ochranu osobnosti a jej telesnej integrity je v takomto širšom chápaní i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahŕňa i právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, právo na spoločnosť s ďalšími osobami, predovšetkým členmi rodiny a právo na rodinný život, ktorého súčasťou sú ucelené sociálne a morálne vzťahy, ale aj záujmy materiálne (napr. vyživovacia povinnosť). Jednotlivé prostriedky ochrany osobnosti v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka sú relatívne samostatné, je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, v závislosti od intenzity neoprávneného zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Zákon pripúšťa možnosť podať návrh na upustenie od neoprávnených zásahov (negatívna žaloba), návrh na odstránenie následkov už vykonaných zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady (satisfakčná žaloba). Ak by sa však morálne zadosťučinenie nezdalo postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy i v peniazoch, čoho účelom je vyváženie a zmiernenie nemajetkovej ujmy peňažnou formou. V danom prípade, keď neoprávneným zásahom bola spôsobená smrť manželky žalobcu 1/, ktorá bola zároveň matkou žalobcov 2/ až 4/, nie je možné hovoriť o sankciách v zmysle § 13 Obč. zák., ktoré by mali preventívny alebo reštitučný charakter, ale len o satisfakčnej sankcii, ktorá je možná i vo forme peňažného plnenia. Výška priznaného peňažného zadosťučinenia je pritom závislá na úvahe súdu, ktorý pri rozhodovaní musí prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva vzniklo. Čo sa týka okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva, odvolací súd konštatuje, že uvedené kritéria je potrebné odlišiť od stavu vôle a vedomia pôvodcu neoprávneného zásahu, pretože nemajetková ujma vznikne a pôsobí na postihnutej fyzickej osobe vždy nepriaznivo, bez ohľadu na to, či ju pôvodca zásahu zaviniel alebo nie. Pokiaľ ide o existenciu závažnej ujmy, za závažnú ujmu treba podľa judikatúry súdov SR považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu a jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

11. Žalovaní 1/ a 3/ v odvolacom konaní (rovnako ako v konaní pred súdom prvej inštancie) namietali neexistenciu svojej pasívnej vecnej legitímácie. Pokiaľ ide o žalovaného 1/, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne ustálil nielen zodpovednosť žalovaného 2/ ako prevádzkovateľa (držiteľa)

motorového vozidla, s ktorým došlo k dopravnej nehode, ale aj žalovaného 1/ ako vodiča za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov 1/ až 4/ s odkazom na právnu úpravu obsiahnutú v ust. § 420 ods. 1 Obč. zák. a § 427 ods. 1, 2 Obč. zák. K dopravnej nehode došlo práve protiprávnym konaním žalovaného 1/, čo nepochybne vyplýva z právoplatného rozsudku v trestnom konaní, preto argumentácia žalovaného 1/ o tom, že on len plnil úlohy určené mu žalovaným 2/, je právne bezvýznamná. K námietke žalovaného 3/ o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie odvolací súd okrem rozhodnutí, na ktoré odkázal súd prvej inštancie v odsekoch 33., 34. a 35. odôvodnenia svojho rozsudku, poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31. júla 2017 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2018, podľa ktorého „škodou pre účely zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitímovaná“. Týmto postupom Najvyššieho súdu SR bolo dosiahnuté názorové zjednotenie dovolacích senátov v predmetnej problematike, čím zároveň došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd vyhodnotil námietku žalovaného 3/ o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie a taktiež aj námietku o nesprávnom výklade pojmu „škoda“ prvoinštančným súdom ako neopodstatnené.

12. K odvolacej námietke žalovaných 1/, 2/, 3/ týkajúcej sa výšky požadovanej náhrady za nemajetkovú ujmu odvolací súd uvádza, že privedenie úmrtia človeka je nepochybne zásahom do jeho práva na ochranu telesnej integrity, pričom ide objektívne o zásah najvyššej intenzity, ktorý je nezvratný, nenapraviteľný. Nečakaným a náhlým úmrtím manželky žalobcu 1/ a zároveň matky žalobcov 2/ až 4/ nesporne došlo k tak závažnému zásahu, že morálne zadosťučinenie sa v danom prípade nejaví byť postačujúce. Ustanovenie § 13 ods. 2, 3 Obč. zák. nevymedzuje hranicu pre určenie výšky peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu, jej výšku teda určí súd podľa svojej úvahy s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Rozsah takejto náhrady nesporne nemôže byť bezbrehý a súd je pri svojej voľnej úvahe limitovaný zákonnými kritériami a základnými právnymi princípmi, vrátane princípu právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. V prejednávanej veci je nepochybne, že neoprávneným zásahom žalovaných 1/, 2/, bola narušená celistvosť rodiny žalobcov 1/ až 4/, bolo zasiahnuté do ich rodinného a súkromného života, pričom následky sú trvalé a nezvratiteľné. Nie je dôvodná námietka žalovaných 1/, 2/, že súd prvej inštancie nezdôvodnil a nevysporiadal sa s ich námietkami ohľadne rodinného vzťahu žalobcov 2/ až 4/ a ich matky. Súd prvej inštancie sa uvedeným zaoberal a vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania tak, že vzťah žalobcov 2/ až 4/ k ich matke bol hlboký a jej strata zasiahla všetkých troch žalobcov 2/ až 4/ ako deti ich zomrelej matky rovnako vzhľadom na ich psychickú bolesť a nešťastie, ktoré po smrti svojej matky pociťujú. Vzhľadom na uvedené základné rozsahové ukotvenie nárokov blízkych pozostalých po obetiach dopravnej nehody, ako aj na závažnosť žalobcom vzniknutej ujmy okolnosti nehody, je potrebné prijať záver, že suma určená súdom prvej inštancie v rozsahu 15.000 Eur pre pozostalého manžela - žalovaného 1/ a po 10.000 Eur pre každé z pozostalých detí alebojej, teda žalobcov 2/ až 4/, zodpovedá požiadavke primeranej náhrady v danom prípade. V tejto súvislosti, k otázke primeranosti výšky nemajetkovej ujmy odvolací súd poukazuje napríklad na rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/80/2017 z 30.05.2017 a Krajského súdu Košice 5Co/211/2016 z 09.03.2017. S poukazom na uvedené skutočnosti nebolo odvolanie žalovaných 1/, 2/, 3/ smerujúce do rozsahu priznaných náhrad dôvodné. K námietke žalovaných 1/, 2/ o kumulácii nárokov žalobcov 1/ až 4/ v súvislosti s priznanou výškou náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd uvádza, že v danom prípade nepochybne každý zo žalobcov utrpel stratou im blízkej osoby traumou zakladajúcou nárok na kompenzáciu tejto traumy relatívnu náhradou v peniazoch, preto akékoľvek úvahy o kumulácii peňazí vzhľadom na príbuzenský vzťah, v rámci jednej rodiny (ako to naznačovali žalovaní 1/, 2/), nie sú namieste. Priznaná ujma nezávisí totiž od počtu blízkych pozostalých, ich počet netvorí kritérium pri určení výšky náhrady jednotlivu (každému z nich). Rovnako neopodstatnená je aj argumentácia žalovaných 1/, 2/, že súd prvej inštancie sa náležite nevysporiadal s rodinnými vzťahmi žalovaných 2/ a 4/ ako detí k ich zomrelej matke, keď všetkým deťom priznal rovnakú náhradu nemajetkovej ujmy. Odvolací súd predovšetkým poukazuje na skutočnosť, že

žalovaní 1/, 2/ bližšie túto odvoláciu námietku nerozvinuli, avšak bez ohľadu na to zastáva názor, že súd prvej inštancie sa týmito skutočnosťami zaoberal a výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil tak, že všetkým plnoletým deťom - čiže žalobcom 2/ až 4/ vzhľadom na vzťahy k ich matke priznal náhradu v rovnakej výške. V tomto smere odvolací súd odkazuje na dôvody uvedené v odseku 41. napadnutého rozsudku, kde sa súd prvej inštancie podrobne s okolnosťami straty matky a následkov z toho plynúcich pre jej deti dôsledne vysporiadal. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vyhodnotil odvolanie žalovaných 1/, 2/, 3/ týkajúce sa rozsahu priznanej náhrady ako nedôvodné.

13. Odvolací súd ako neopodstatnenú vyhodnotil aj argumentáciu žalovaného 3/ o premlčaní uplatneného nároku na základe námietky premlčania vznesenej žalovaným 3/ v priebehu konania na súde prvej inštancie, s ktorou sa prvoinštančný súd vysporiadal v odseku 37. odôvodnenia svojho rozhodnutia. Je zrejmé, že žalovaný 3/ vychádzal z ust.

§ 106 ods. 1, 2 Obč. zák. a dôvodil dvojročnou premlčacou dobou. Odvolací súd zhodne s prvoinštančným súdom zastáva názor, že k premlčaniu práva žalobcov nedošlo. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Premlčanie je kvalifikované plynutie času, v dôsledku ktorého možno odvrátiť súdnu vymáhateľnosť nároku. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý nárok je predmetom tohto súdneho konania, predstavuje jeden zo samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Ako uviedol Najvyšší súd SR v uznesení sp.zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011, na ktoré poukázal aj súd prvej inštancie, je to obsah nároku a nie predmet jeho ochrany, čo robí pre povahu nároku rozhodujúce, či sa uplatní všeobecný právny inštitút premlčania. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky. Uvedené uznesenie Najvyššieho súdu SR ďalej hovorí o všeobecnej trojročnej premlčacej dobe náhrady za nemateriálnu ujmu podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pričom počiatok jej plynutia viaže na okamih, kedy došlo

k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo

k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Od uvedených záverov Najvyššieho súdu SR sa odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, nemal dôvod odkloniť. K dopravnej nehode, pri ktorej zomrela manželka žalobcu 1/, ktorá bola zároveň matkou žalobcov 2/ až 4/, vo vzťahu ku ktorému úmrtiu si žalobcovia 1/ až 4/ uplatňujú svoj nárok na ochranu osobnosti vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, došlo dňa 20.12.2012. V zmysle vyššie uvedeného všeobecná trojročná premlčacia doba začala plynúť dňom 21.12.2012 a uplynula dňom 21.12.2015. Pretože žaloba bola podaná na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom dňa 18.12.2015, k premlčaniu nároku žalobcov 1/ až 4/ nedošlo a námietka premlčania, vznesená v konaní žalovaným 3/ nebola dôvodná, tak ako to správne vyhodnotil súd prvej inštancie.

14. Pokiaľ žalovaní 1/, 2/ v odvolacom konaní vzniesli námietku premlčania proti nároku žalobcu 3/ na náhradu škody vo výške 1.417,37 Eur, odvolací súd konštatuje, že na túto námietku vznesenú v odvolacom konaní nebolo možné prihliadnuť. Je potrebné zdôrazniť, že napadnutý rozsudok bol vyhlásený za účinnosti CSP a jeho vyhláseniu predchádzalo riadne poučenie sporových strán o ich procesných právach a povinnostiach, vrátane poučenia o povinnosti uplatnenia prostriedkov procesnej obrany a procesného útoku vrátane hmotnoprávných námietok včas s tým, že tieto prostriedky možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (poučenie zo dňa 09.01.2018 v spise na č.l. 44 bolo všetkým procesným stranám doručené). Súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené na pojednávaní konanom dňa 27.06.2018. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Podľa § 152 CSP hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik

alebo oslabenie práva protistrany. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Z uvedeného vyplýva, že CSP upravuje podmienky, za splnenia ktorých možno uplatniť prostriedky procesného útoku alebo obrany v odvolacom konaní tak, že ust. § 366 v spojení s ust. § 149 a § 152 medzi novoty v odvolacom konaní zahŕňa aj hmotnoprávne námietky, ktorou je okrem iného aj námietka premlčania, čo znamená, že v odvolacom konaní možno vzniesť námietku premlčania (ako hmotnoprávnu námietku) iba za splnenia predpokladov uvedených v ustanovení § 366 CSP (k námietke premlčania vznesenej v odvolacom konaní za účinnosti CSP vid' uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo/65/2017 zo dňa 28.06.2018). Odvolací súd z dôvodov vyššie uvedených posúdil námietku premlčania vznesenú žalovanými 1/, 2/ proti nároku žalobcu 3/ na náhradu škody vo výške 1.417,37 Eur ako prostriedok procesnej obrany podľa § 152 CSP, na ktorý v odvolacom konaní nebolo možné s poukazom na ust. § 366 CSP prihladiť (žalovaní 1/, 2/ nepreukázali ani netvrdili, že námietku premlčania nemohli uplatniť bez svojej viny už v konaní pred súdom prvej inštancie).

15. Odvolací súd, vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, keď v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu (rozsudok NS SR sp. zn. 6MCdo 1/2016), zo dňa 31. júla 2017 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 61/2018) dospel zhodne s prvoinštančným súdom k záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a výšku priznanej náhrady posúdil vzhľadom k všetkým okolnostiam daného prípadu ako primeranú, pričom námietky premlčania vznesené žalovanými 1/, 2/, 3/ (námietka premlčania žalovaného 3/ proti nároku na nemajetkovú ujmu, námietka premlčania žalovaných 1/, 2/ proti nároku na náhradu škody) vyhodnotil ako nedôvodné (námietka žalovaného 3/), resp. procesne neprípustné (námietka žalovaných 1/, 2/), rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v napadnutej časti vo výrokoch I., II., III., IV, a VI. podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny s tým, že v podrobnostiach odkazuje na jeho odôvodnenie (§ 387 ods. 2 CSP).

16. Preskúmaním napadnutého rozsudku vo výroku IX. na základe odvolania podaného žalovaným 3/ odvolací súd zistil, že odvolanie žalovaného 3/ je opodstatnené.

17. Výrokom IX. napadnutého rozsudku súd prvej inštancie žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/ priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Rozhodnutie v tejto časti odôvodnil aplikáciou ust. § 255 ods. 1 CSP a uviedol, že žalobcom 1/ až 4/ priznal plnú náhradu trov konania, i keď boli čiastočne neúspešní, pretože výška nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu a čo do základu bola žaloba podaná dôvodne.

18. Aj keď je správny názor súdu prvej inštancie o tom, že zásadu úspechu v konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu, sa uplatní aj v spore o náhrade nemajetkovej ujmy, pričom plná náhrada trov patrí žalobcovi, ak mu je priznaná len časť nároku, (výška náhrady trov sa potom vypočíta výlučne z prisúdenej sumy), súd prvej inštancie zrejme opomenul, že predmetom sporu bol aj nárok žalobcu 3/ na náhradu škody titulom nákladov vynaložených na obstaranie pohrebu, kde došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby i k zamietnutiu žaloby žalobcu 3/ vo vzťahu k žalovanému 3/, s čím sa súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania nijako nevysporiadal. Okrem toho, formulácia výroku IX. napadnutého rozsudku nezodpovedá interpretácii ust. § 262 ods. 1 CSP. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Z citovanej právnej úpravy je zjavné, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania podľa § 262 ods. 1 CSP musí byť výrok rozhodnutia súdu formulovaný tak, že z neho vyplynie, kto a komu má zaplatiť náhradu trov a v akom rozsahu, pretože následne, po právoplatnosti takého rozhodnutia sa postupom podľa § 262 ods. 2 CSP rozhoduje už len o výške náhrady trov. Rozhodnutie podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov vydá vyšší súdny úradník, ktorý však už nerozhoduje o tom, ktorá sporová strana proti ktorej má nárok na náhradu trov - vyčíslil už len samotnú ich výšku (uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/222/2016 z 23.03.2017).

19. Odvolací súd z dôvodov uvedených vyššie zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti vo výroku IX. týkajúceho sa nároku na náhradu trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP a podľa ods. 1 citovaného ustanovenia mu v zrušenej časti vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP). Podľa § 396 ods. 3 CSP rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne v pomere hlasov tri ku nule.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).